42106 - Teşrik günlerinde oruç tutmanın hükmü

Soru

Ben, her hafta Perşembe günü oruç tutmayı alışkanlık hâline getirdim. Son tuttuğum Perşembe günü orucu, Zilhicce'nin 12. gününe denk geldi. Bu arada ben, Cuma günü (bir gün sonra) Teşrik günlerinde oruç tutmanın câiz olmadığını işittim. Oruç tuttuğum Perşembe günü ise, Teşrik günlerinin ikinci günü idi. Bu günde oruç tuttuğum için bana bir şey (cezâ) gerekir mi?
Teşrik günlerinde oruç tutmak gerçekten câiz değil midir?
Yoksa sadece bayramın birinci günü mü oruç tutmamalıyız?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Ramazan ve Kurban bayramlarının ilk günlerinde oruç tutmak, haramdır.

Nitekim bunun haram olduğuna, Ebu Saîd el-Hudrî'nin -Allah ondan râzı olsun-rivâyet ettiği şu hadis delâlet etmektedir:

[نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ صَوْمِ يَوْمِ الْفِطْرِ وَالنَّحْرِ.] رواه البخاري ومسلم

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Ramazan bayramının (birinci) günü ile Kurban bayramının (birinci) günü oruç tutmayı yasakladı."[1]

İslâm âlimleri, Ramazan bayramı ile Kurban bayramının birinci günlerinde oruç tutmanın haram olduğu konusunda ittifak etmişlerdir.

Yine, Kurban bayramının birinci gününden sonraki üç gün olan, Zilhicce ayının 11., 12. ve 13. günleri olan Teşrik günlerinde de oruç tutmak haramdır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

[أَيَّامُ التَّشْرِيقِ أَيَّامُ أَكْلٍ وَشُرْبٍ وَذِكْرٍ لِلهِ.] رواه مسلم

"Teşrik günleri, yeme, içme ve Allah'ı anma günleridir."[2]

عَنْ أَبِي مُرَّةَ مَوْلَى أُمِّ هَانِئٍ أَنَّهُ دَخَلَ مَعَ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَمْرٍو عَلَى أَبِيهِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ فَقَرَّبَ إِلَيْهِمَا طَعَامًا، فَقَالَ: كُلْ، فَقَالَ: إِنِّي صَائِمٌ. فَقَالَ: عَمْرٌو: كُلْ، فَهَذِهِ الْأَيَّامُ الَّتِي كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنَا بِإِفْطَارِهَا، وَيَنْهَانَا عَنْ صِيَامِهَا. قَالَ مَالِكٌ وَهِيَ أَيَّامُ التَّشْرِيقِ. [رواه أبو داود وصححه الألباني في صحيح أبي داود]

Ümmü Hâni'nin kölesi Ebu Murra'dan rivâyet olunduğu göre o, Abdullah b. Amr ile onun babası Amr b. el-Âs'ın -Allah onlardan râzı olsun- huzuruna girdiler. Amr b. el-Âs, ikisine bir yemek takdim edip buyrun yiyin, dedi.

Ebu Murra:

- Ben oruçluyum, dedi.

Bunun üzerine Amr ona şöyle dedi:

- Yemeği ye. Çünkü bu günler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in iftar etmemizi emrettiği ve oruç tutmamızı yasakladığı günlerdir.

İmam Mâlik dedi ki:

- Bu günler, Teşrik günleridir."[3]

Fakat kurban kesecek imkânı olmayan Temettu' hacısının, Teşrik günlerinde oruç tutması câizdir.

Nitekim Âişe ve İbn-i Ömer'den -Allah ikisinden de râzı olsun- rivâyet olunduğuna onlar şöyle demişlerdir:

[لَمْ يُرَخَّصْ فِي أَيَّامِ التَّشْرِيقِ أَنْ يُصَمْنَ إِلَّا لِمَنْ لَمْ يَجِدِ الْهَدْيَ.] رواه البخاري

"(Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tarafından hacda) kurban (kesme imkânı) bulamayan kimseden başkasına Teşrik günlerinde oruç tutmaya izin verilmedi."[4]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Kırân ve Temettu' haccı yapan kimselerin, kurban kesme imkânı bulamadıkları takdirde, -oruç tutamadan hac mevsimini kaçırmamaları için- bu üç günde (Teşrik günlerinde) oruç tutmaları câizdir. Kırân ve Temettu' haccı yapan kimselerin dışındaki kimselerin Teşrik günlerinde oruç tutmaları câiz değildir.Hatta iki ay aralıksız oruç tutması gereken kimse bile bayramın birinci günü ile birlikte Teşrik günlerinde oruç tutmaz. Teşrik günleri bittikten sonra orucuna devam eder."[5]

Bu konuda (21049) ve (36950) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

---

[1] Buhârî, hadis no:1992. Müslim, hadis no: 827.

[2] Müslim, hadis no: 1141.

[3] Ebu Dâvud, hadis no: 2418. Elbânî de, Sahih-i Ebî Dâvud'da hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[4] Buhârî, hadis no:1998.

[5] Muhammed b. Salih el-Useymîn; 'Ramazan Fetvâları'; s: 727.